



5.10.2020

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen neuvottelukunnan kokous

Aika torstai 24.9.2020 Klo 9.30-12.00

Paikka Teams

Läsnä Markku Hannonen
 Jami Holtari
 Jarva Kimmo
 Marika Kirjavainen
 Esa Korkeamäki
 Heini Kukkonen
 Antti Lehmusvaara
 Hannu Lehtinen
 Jussi Lehtinen
 Mika Peltonen
 Arja Piironen
 Eeva Saarikorpi
 Heikki Saastamoinen
 Satu Sikanen
 Marita Toikka
 Mirja Toikka
 Jouni Väkevä

ELY-keskus:
Leena Gunnar, puheenjohtaja
Kari Halme
Hanna Kailasto
Juha-Pekka Kallioniemi
Satu Mäkelä
Tarja Paananen
Siina Laurila, sihteeri

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2 Edellisen kokouksen muistio / 12.3.2020

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

3 Koronarahoituskatsaus ja siihen liittyvät asiakastytyväisyystulokset

Johtaja Satu Mäkelä esitteli koronarahoituskatsauksen ja koronarahoitusprosessia koskevia asiakastytyväisyystuloksia. Koronapandemian vaikutukset elinkeinoelämään ovat olleet merkittäviä. Elinkeino- ja yritystoimijoita varten kehitellyt avustukset olivat haettavissa kolmen viikon kuluessa siitä, kun julistettiin valmiuslain mukaiset poikkeusolot.

ELY-keskuksista ovat voineet hakea rahoitusta sellaiset yritykset, joissa on yrittäjän/yrittäjien lisäksi 1-5 työsuhteessa olevaa henkilöä. Hakuaika on päättynyt 8.6.2020 ja määräaikaan mennessä tulleet hakemukset on saatu käsiteltyä melkein

5.10.2020

kokonaan. Hakemusten käsittelyä seuraa maksatusvaihe. Kaakkois-Suomessa hakemuksia tuli vajaa 1.700, joista n. 13 % on hylätty. Hylättyjen hakemusten määrä on vastannut valtakunnallista tasoa. Avustusta on myönnetty Kaakkois-Suomessa yhteensä noin 17 milj. euroa, joista n. 9 miljoonaa euroa on myönnetty Kymenlaaksoon ja n. 8 miljoonaa euroa Etelä-Karjalaan.

ELY-keskukset ovat lisäksi käsitelleet MMM:n koronarahoitushakemuksia koskien maaseutuyritysten väliaikaista tukea ja alkutuotannon väliaikaista tukea. Näiden tukien haku on edelleen avoinna. Kaakkois-Suomessa hakemuksia on tullut 43 kappaletta. Yhteensä tukia on myönnetty 198 000 euroa.

Business Finlandista ovat voineet hakea koronarahoitusta sellaiset yritykset, jotka työllistävät yli 5 henkilöä. Rahoituksen haku on päättynyt niin ikään 8.6.2020. Myös Business Finland on saanut melkein kaikki ajallaan saapuneet hakemukset käsiteltä. Kaakkois-Suomen alueelta hakemuksia on ollut n. 1.200 kappaletta ja rahoitusta on myönnetty yhteensä noin 35 milj. euroa.

Lisäksi on ollut muita rahoitusmuotoja, kuten KEHA-keskuksen matkailu- ja ravitsemisalalle myönnetyt tuet. Puolessa vuodessa on kanavoitu rahoitusta yhteensä noin 55 miljoonaa euroa kaakkoissuomalaisiin yrityksiin.

Koronarahoitusprosessin yhteydessä on tehty asiakastytyväisyystutkimus, jossa oli pyydetty arvioimaan rahoituksen hakuvaihetta ja tyytyväisyyttä ELY-keskuksen palveluun. Kaakkoissuomalaisilta yrityksiltä saadun palautteen perusteella palvelun kokonaisarvosanaksi oli muodostunut 4. Hakijat olivat olleet tyytyväisiä mm. hakulomakkeen selkeyteen ja asiantuntevaan palveluun. Tyytymättömyyttä oli herättänyt mm. rahoituksen myöntämisen jakokriteerit, jotka eivät aina kohdanneet tarvittua tuen kanssa.

ELY-keskukset ovat toiminnassaan priorisoineet koronarahoitushakemusten käsittelyn. Tavanomaisesti kehittämisavustushakemuksia saapuu vuodessa n. 2000 kappaletta, mutta koronarahoitushakemusten myötä ELY-keskuksissa on käsitelty alle puolessa vuodessa jo 3.000 hakemusta.

Työ- ja elinkeinoministeriö on teettämässä laajan selvityksen koronarahoitusten vaikuttavuudesta. Lisäksi ELY-keskus ja Business Finland seurovat asiakkaiden joukosta mahdollisia jatkohankkeita. Etelä- ja Länsi-Suomen alue tarvitsee lisää rahoitusta kehittämis- ja investointiavustuksiin. ELY-keskusta pyydettiin viestimään TEM:öön, että kansallisiin tukialueratkaisuihin pitäisi saada nopeasti muutoksia, jotta myös tuotannolliset yritykset selviävät koronaepidemiasta.

Neuvottelukunta keskusteli tukihakemusten hylkäysasteesta. Todettiin, että päätöstä tehtäessä on tarkasteltu mm. onko liiketoiminta ollut kannattavaa edeltävän vuoden lopussa. Kielteiseen päätökseen on johtanut myös havainto siitä, ettei yrityksellä ole ollut lainkaan toimintaa tai se on menettänyt sijoitetusta osakepääomasta yli puolet. Hylkäysastetta selittää myös koronarahoitusta hakeneet yksinyrittäjät. Heidän rahoituksestaan ovat vastanneet kunnat, joten he esiintyvät tilastoissa kielteisen päätöksen saaneina. Heidät on ohjattu ottamaan yhteyttä omaan kuntaansa.

5.10.2020

4 Alueelliset kehitysnäkymät

Erikoistutkija Tarja Paananen esitteli alueellisia kehitysnäkymiä. Katsaus elinkeinoelämän tilanteesta tehdään kaksi kertaa vuodessa. Tuorein katsaus on painottunut koronan vaikutuksiin.

Koronakriisin negatiiviset vaikutukset näkyvät laajalla rintamalla. Kriisi on kohdentunut eri toimialoihin eri tavoin, mutta eroja löytyy myös toimialojen sisällä. Toimialakohtaisia eroja on muodostunut mm. siitä, että valtakunnan rajat ovat olleet kiinni. Itärajan pysyminen kiinni on vaikuttanut merkittävästi lukuisiin Etelä-Karjalan toimijoihin. Viennin ja teollisuuden näkymät ovat epäselvät.

Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa työttömyys ja lomautusten määrä kasvoivat huomattavasti maaliskuun huhtikuun aikana. Sitten määrät ovat kääntyneet laskuun, mutta ne eivät ole vielä palanneet entiselle tasolle. Kasvu on ollut merkittävintä lomautettujen määrässä. Nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys on nousussa. Uusien työpaikkojen määrä on laskenut samoin kuin työvoiman kysyntä. Kysynnän laskemisesta huolimatta osaajapulaa esiintyy etenkin sote-alalla.

5 Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan ennakoitiverkostojen toiminta

Valtakunnallisella tasolla on alkanut hallituksen tulevaisuusselontekotyö. Viime keväänä julkaistiin myös ennakkoinnin rakennetta kuvaava yhteenveto. Sen ehdotusten perusteella lähdetään kehittämään mm. lyhyen ja keskipitkän ajan ennakoitumalleja sekä ennakoitiedon saatavuutta digitaalisen tietöalustan kautta.

Ennakointiryhmät toimivat sekä Kymenlaaksossa että Etelä-Karjalassa. Kymenlaaksossa ennakoitiryhmän rinnalla on ennakoitinyrkki ja jatkuvan oppimisen tiimi. Kymenlaaksossa ollaan selkiytetty ennakoitirooleja ja -vastuita tiiviin verkko-yhteistyön ja loppumassa olevan Etiäinen-hankkeen avulla. Kymenlaaksossa on 1.10. käynnistymässä ETUKENO-ennakoitihanke. Hankkeen tavoite on työllistää henkilöitä Kymenlaakson tunnistetuille osaajapula-aloille ja kehittää uusia innovatiivisia keinoja nopean työllistymisen edistämiseksi. Etelä-Karjalaan ollaan perustamassa omaa jatkuvan oppimisen tiimiä, jonka myötä saadaan lisäresursseja maakunnan ennakointiin.

Kymenlaakso vastaa ensi vuonna valtakunnallisen alue-ennakoitiseminaarin järjestämisestä. Järjestäminen on Kymenlaakson liiton vastuulla, mutta Kymenlaakson ennakoitinyrkki osallistuu suunnitteluun ja toteutukseen.

6 Tulossuunnittelu ja toiminnan keskeiset painotukset

Puheenjohtaja Leena Gunnar kävi pääpiirtein läpi ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen yhteisen strategian, joka luo suuntaviivat ELY-keskusten toiminnalle ja jonka pohjalta on laadittu monivuotiset tulossuunnitelmat. Kaakkois-Suomen ELY-keskus on sitoutunut AVI-ELY -strategiaan, minkä ohella virastolla on oma alueellinen visio ja strategiset painopisteet. Strategiat ja visiot ohjaavat viraston toimintaa ja tulostavoitteita.

Gunnar kävi läpi keskeistä painotusta tulossuunnitteluvuodelle 2021. ELY-keskukset ovat toiminnassaan normaalitehtäviensä ohella sitoutuneet edistämään kansallista tavoitetta hiilineutraaliudesta vuoteen 2035 mennessä. EU:n näkemys on, että tarvitaan vähintään 260 mrd. euron julkiset ja yksityiset investoinnit

5.10.2020

vihreään talouteen 2030 mennessä ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Uuden ohjelmakauden myötä hiilineutraaliutta edistävien hankkeiden osalta odotuksena on saavuttaa konkreettisia vaikutuksia ilmastopäästöihin.

ELYjen tehtävissä keskeistä ovat myös useat uudet tukimuodot. Uutta tukirahoitusta ELYjen ympäristövastuualueiden kautta kohdennetaan öljylämmityksestä luopumiseen sekä kunnille lähivirkistysalueiden kunnostamiseen. Lisäksi on vireillä mm. joutomaiden metsitystuki.

Suomelle on tulossa 3,2 mrd. euroa elvytysrahaa. Osa siitä tulee alueille JTF-rahoituksena, joka on EAKR- ja ESR-rahastojen rinnalle tuleva uusi rahoituselementti (oikeudenmukaisen siirtymän rahasto). Määrärahoista on sidottava 70 % jo vuosina 2021-2022, mihin liittyy läheisesti myös maakunnissa tehdyt alueelliset selviytymissuunnitelmat. Keskeisiä ovat elinkeinoin ja työllisyyteen liittyvät hankkeet ja samalla ilmastonäkökohtien huomioiminen.

Johtaja Satu Mäkelä kertoi, että E-vastuualueen toiminta tulee ensi vuonna keskittymään maaseutuohjelman toteuttamiseen ja toisaalta myös EAKR- ja ESR-ohjelmien toteuttamiseen siltä osin kuin rahoitusta on jäljellä. Lisäksi toiminnassa tullaan keskittymään elinkeinoelämän ja yritysten auttamiseen kriisissä ja työllisyyden hoitoon. Työllisyyden hoitoa toteutetaan työllisyysohjelmien avulla.

Johtaja Kari Halme kertoi, että L-vastuualueella ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Perusväylänpidon taso on noussut ja tienpitoa on saatu vietyä eteenpäin. Pääpaino on ollut edelleen siltojen ja päällysteiden hoidossa ja ylläpidossa. Toiminnan suunnittelua tehdään tiiviissä yhteistyössä myös Väyläviraston kanssa. Tähän vuoteen verrattuna ensi vuonna tulee käynnistymään huomattavasti enemmän investointeja.

litti siirtyy Päijät-Hämeeseen ja Hämeen ELY-keskuksen alueeseen vuoden vaihteessa, jolloin litin alueen tienpidon suunnittelu ja liikennejärjestelmät siirtyvät Uudenmaan ELY-keskuksen vastuulle. Investointien hankinta säilyy kuitenkin edelleen Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa. Valtakunnallinen "Liikenne 12" -liikennejärjestelmäsuunnitelma on työn alla. Tavoitteena on suunnitelma, joka vastaa elinkeinon, työssäkäyvien ja asumisen tarpeita. Asiaa koskevat päätökset ovat ensi keväänä eduskunnan käsittelyssä.

7 Maahanmuuttoasiain jaoston päivitys

Johtava asiantuntija Juha-Pekka Kallioniemi esitteli maahanmuuttoasiain jaoston kuulumisia.

Ulkomaan kansalaisten määrä on Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakunnissa kääntynyt vuoden 2016 jälkeen laskuun. Molemmissa maakunnissa ulkomaan kansalaisten osuus asukasluvusta on 3,7 %. Ulkomaan kansalaiseksi ei luokitella kaksoiskansalaisia. Kymenlaaksossa lasku on ollut merkittävintä Kotkassa ja Kouvolassa. Etelä-Karjalassa laskua on tapahtunut suhteessa eniten Lappeenrannassa ja Imatralla. Koko maassa ulkomaan kansalaisten osuus on 4,8 %.

Kymenlaaksossa vieraskielisten henkilöiden osuus asukasluvusta on 5,9 % ja Etelä-Karjalassa 6,3 %. Vieraskielisten asukkaiden määrä on Kymenlaaksossa

5.10.2020

laskenut vuodesta 2016 lähtien ja Etelä-Karjalassa noussut viimeisten vuosien aikana. Koko maassa vieraskielisten osuus on 7,5 %.

ELY-keskus voi kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 39 § nojalla asettaa alueellisen maahanmuuttoasiain toimikunnan. Kallioniemi esitti, että jaoston toiminta palautettaisiin aktiiviseksi ja nimettäisiin samalle aikavälille kuin uusi neuvottelukuntakin. Lisäksi jaoston nimi muutettaisiin lain mukaisesti toimikunnaksi. Maahanmuuttoasiain toimikunta voisi laatia esimerkiksi alueellisen maahanmuuttostrategian.

Neuvottelukunta keskusteli maahanmuuttoasiain jaoston nykyisistä jäsenistä ja muutostarpeista niihin. Aikaisemmin saman toimialan edustajista vain yksi taho on saattanut olla varsinaisena jäsenenä ja toinen varajäsenenä. Osa varajäsenistä on toivonut jaoston jäsenistön laajentamista siten, että samalta toimialalta voisi olla useampi taho varsinaisena jäsenenä. Lisäksi jaostoon on esitetty esimerkiksi maahanmuuttoviraston, Kelan ja korkeakoulun edustajien lisääminen. Todettiin, että esitetyt lisäykset kuulostavat kokonaisuuden kannalta tarpeellisilta ja esitykset hyväksyttiin.

8 Muut asiat

ELY-keskus lähettää sidosryhmilleen nimeämispyyynnön neuvottelukunnan tulevalle kaudelle 2021-2023. Nykyiset jäsenet ovat edelleen tervetulleita jatkamaan seuraavalle kaudelle. Neuvottelukunnan kokoonpano vahvistetaan uuden toimintakauden alkaessa.

9 Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään mahdollisuuksien mukaan joulukuussa. Tarkempi ajankohta ilmoitetaan neuvottelukunnan jäsenille erikseen.

10 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.01.

Sihteeri

Siina Laurila

Jakelu

neuvottelukunnan jäsenet ja varajäsenet